

Motion till riksdagen 2022/23:1746

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Folkambassader

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att frysa tillgångar tillhörande illegitima regimer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för legitima folkambassader att överta fysisk egendom från illegitima ambassader och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att utfärda diplomatiska id-kort till representanter för folkambassader och tillkännager detta för regeringen.

Belarus

I Belarus, eller det som ofta kallas för Europas sista diktatur, ser vi fortfarande omfattande exempel på grova kränkningar av fundamentala mänskliga fri- och rättigheter. Massarresteringar, tortyr och tvångsförvisningar har präglat landet länge och trappats upp sedan det senaste valet, vilket av samtliga seriösa aktörer konstaterats vara riggat. Belarus regim under diktatorn Lukasjenko saknar med andra ord legitimitet och bör betraktas som olaglig och kriminell. Av den anledningen finns det goda skäl att understödja den verksamma demokratiska oppositionen såväl i som utanför landet.

Venezuela

Åratal av maktmissbruk och vanstyre under socialistregimen i Venezuela har lett till humanitära kriser som få i vår världsdelen kan drömma om. Enligt World Food Program (WFP) riskerade 9,7 miljoner venezuelaner att dö till följd av hunger under 2019 och läget har förvärrats, inte minst i samband med coronapandemin. Befolkningen lider inte bara brist på mat och mediciner utan även korruption och en inflation på omkring 6 500

procent, enligt beräkningar från IMF. Därtill har Venezuelas hälsovårdssystem brakat samman, samtidigt som de som inte anses vara tillräckligt lojala kontinuerligt förtrycks av regimen. Fem miljoner venezuelaner har därför flytt landet, ibland till oroshärdar i närområdet. Den situation vi sett i det förr så välmående och stabila landet har gjort att många aktörer har velat bistå med hjälp i form av exempelvis mat, mediciner och andra förnödenheter. Trots denna välvilja har regimen medvetet låtit befolkningen svälta, eftersom de velat ta kontroll över allt som distribueras.

Venezuela, som inte minst avseende naturresurser i grunden är ett mycket rikt land, har alla möjligheter att snabbt bli en välmående och demokratisk nation. Nationalförsamlingen som valdes 2015 var demokratiskt vald och dess ordförande Juan Guaidó bör därför betraktas som landets legitime interimspresident. När så är fallet bör även Juan Guaidós utsända representanter betraktas som legitima företrädare för sitt folk och därmed bör den diplomatiska beskickning (folkambassad) som upprättats i Sverige få alla möjligheter att verka som en ambassad.

Folkambassader

I såväl Venezuela som Belarus finns en förhållandevis organiserad demokratisk opposition och de har utsett diplomatiska beskickningar, även kallade folkambassader, i andra länder. Trots att dessa torde ha stöd och sympati från den svenska regeringen, samt deltar vid samtal med utrikesdepartementet, saknar de många av de möjligheter som behövs för att rent praktiskt kunna verka som legitima representanter. De kan helt enkelt, av formella skäl, inte agera fullt ut utifrån sitt folks intressen eftersom stödet från värdlandet Sverige inte varit tillräckligt.

Enligt Wienkonventionen om diplomatiska förbindelser (SÖ 1967:1) sker upprättandet av diplomatiska relationer mellan stater genom ömsesidigt samtycke. Det är den sändande staten som utser sina diplomater och Wienkonventionen är inte tillämplig på andra personer än dem som den sändande staten har utsett och anmält till den mottagande staten. Om ett land dock väljer att de facto betrakta styret i ett land för illegitimt, öppnar det för att man också kan betrakta en annan regering som legitim. I andra länder, såsom Storbritannien och Portugal, har vi sett hur man agerat på detta sätt och därmed valt att förhålla sig annorlunda till denna konvention i jämförelse med Sverige. Till följd av att man erkänt oppositionella demokrater som legitima företrädare har dessa länder haft möjligheten att frysa tillgångar tillhörande auktoritära ledare. Folkambassader runt om i världen har även kunnat överta fysisk egendom, såsom byggnader som tillhör landets ambassad. Sverige bör utreda möjligheten att följa Storbritanniens och Portugals exempel, för att frysa tillgångar från icke legitima ambassader och för legitima aktörer att ta över fysisk egendom. Legitima representanter har även fått diplomatiska id-kort utfärdade. Den svenska regeringen måste fortsatt stödja dem som kämpar för att återupprätta demokratin och fundamentala mänskliga rättigheter samtidigt som utrikesdepartementet visar att man behandlar diplomatiska representanter på ett likvärdigt sätt.

Mats Nordberg (SD)

Rasmus Giertz (SD)

Alexander Christiansson (SD)